

Rok Wazowski

Rok Wazowski 2019

W roku 2019 mija 400 lat od ukończenia przebudowy Zamku Królewskiego w Warszawie, podjętej na zlecenie króla Zygmunta III. Obecny kształt rezydencji królewskiej przypominający pięciobok, a także charakter fasady od strony placu Zamkowego i Wieżę Zegarową zawdzięczamy przemianie architektonicznej z tego okresu. W epoce panowania polskich władców z dynastii Wazów Zamek stał się centrum życia politycznego i kulturalnego XVII-wiecznej Rzeczypospolitej. W związku z wyjątkowym jubileuszem serdecznie zapraszamy do udziału w wydarzeniach przybliżających ówczesne dzieje Zamku, organizowanych pod hasłem *Rok Wazowski 2019*. Wśród propozycji wspólnego świętowania znajdują się koncerty, przedstawienia, sesje naukowe, wykłady, warsztaty, a przede wszystkim – prezentacja czterech wystaw okolicznościowych: *Król się żeni! "Rolka sztokholmska: – skarb Zamku Królewskiego w Warszawie; Rządzić i olśniewać. Klejnoty i jubilerstwo w Polsce w XVI i XVII w.; Poczet królów Polski. Wizerunki władców na medalach i monetach* oraz *Świat polskich Wazów. Przestrzeń – ludzie – sztuka*.

Rok Wazowski w liczbach

Wystawy zorganizowane w ramach Roku Wazowskiego

- *Świat polskich Wazów. Przestrzeń – ludzie – sztuka* **6 listopada** 2019 r. – **14 stycznia** 2020 r.

Piąta i zarazem największa wystawa Roku Wazowskiego jest spektakularnym artystycznym finałem obchodzonej w tym roku przez nas czterechsetnej rocznicy ukończenia rozbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie, zainicjowanej przez Zygmunta III Wazę. W jej wyniku nowa rezydencja królewska stała się centralnym punktem życia politycznego, kulturalnego i dworskiego Rzeczypospolitej na kolejne dziesięciolecia. Jubileusz jest okazją do wyjątkowego uczczenia dynastii oraz jej czasów, co oddaje skala ekspozycji: dwanaście sal, niemal 300 obiektów wypożyczonych od 77 instytucji, wyrafinowana scenografia, film z rekonstrukcją cyfrową wazowskiego Zamku.

- *36 x Rembrandt* **5 października** – **3 listopada** 2019 r.

Rok 2019 został ogłoszony Rokiem Rembrandta, by w sposób szczególny upamiętnić 350. rocznicę śmierci Rembrandta van Rijn (1609–1669), jednego z największych i najlepiej rozpoznawalnych artystów wszech czasów. Genialny malarz, rysownik oraz rytownik stał się symbolem rozkwitu holenderskiej sztuki siedemnastego wieku, zwanego Złotym Wiekiem. Z tej okazji wiele muzeów na całym świecie organizuje liczne wystawy i przedsięwzięcia kulturalne, by zaprezentować szerokiej publiczności dzieła mistrza.

- *Poczet królów Polski. Wizerunki władców na medalach i monetach* **11 września** – **1 grudnia** 2019 r.

Wystawa prezentuje będzie wizerunki polskich władców na numizmatach od początków państwa polskiego, czyli czasów Bolesława Chrobrego, aż po kres Pierwszej Rzeczypospolitej. Widzowie mogą prześledzić fascynującą ewolucję portretu króla - na średniowiecznych monetach

piastowskich Bolesława Chrobrego, Bolesława Śmiałego czy Władysława Łokietka. Wizerunek był schematyczny, symboliczny. Ich przeciwieństwem są numizmaty ostatniego króla Polski Stanisława Augusta – jego konterfekt oddaje charakterystyczne rysy twarzy władcy w połączeniu z jej idealizowanym pięknem.

- *Rządzić i olśniewać. Klejnoty i jubilerstwo w Polsce w XVI i XVII wieku* **30 maja – 4 sierpnia** 2019 r.

Pierwsza w historii polskiego muzealnictwa przekrojowa wystawa poświęcona klejnotom w Polsce w XVI i XVII w. Poprzedzona kilkuletnimi intensywnymi poszukiwaniami i niełatwymi badaniami zasobów muzeów, skarbców i świątyń w Polsce oraz na Litwie, skonfrontowanymi z aktualną wiedzą o nowożytnym jubilerstwie europejskim. Wśród precjozów, które można zobaczyć w stolicy, znajdują się m.in. sukienki diamentowa (po raz pierwszy opuścił mury Jasnej Góry) i rubinowa cudownego obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej.

- *Król się żeni! "Rolka sztokholmska" – skarb Zamku Królewskiego w Warszawie* **5 lutego – 10 marca** 2019 r.

Jedynie takie dzieło sztuki w Polsce i jedno z niewielu tego rodzaju w Europie – ponad 15-metrowa *Rolka sztokholmska* należy do pereł zamkowej kolekcji. Unikatowy fryz anonimowego artysty ukazuje uroczysty wjazd do Krakowa orszaku ślubnego króla Zygmunta III i arcyksiężniczki Konstancji Austriaczki 4 grudnia 1605 r. Wystawa prezentująca bezcenny dokument XVII-wiecznej kultury polskiej zainauguruje obchody Roku Wazowskiego 2019. Wyjątkowy jubileusz upamiętnia 400. rocznicę ukończenia zleconej przez monarchę przebudowy Zamku, który zyskał dzięki niej obecny kształt pięcioboku.

Koncerty w ramach Roku Wazowskiego

W związku z rocznicą ukończenia budowy Zamku Królewskiego w roku 1619 i sprowadzeniem się do niego dworu królewskiego, cykl koncertowy w 2019 roku koncentrować się będzie wokół tematu „Rok Zamkowy” ze szczególnym uwzględnieniem aktywności muzycznej polskich Wazów. Ich wkład w rozwój kultury muzycznej naszego kraju w XVI i XVII wieku był bowiem niezwykle znaczący. Zygmunt III Waza kontynuował działalność istniejącej wcześniej kapeli kierowanej przez Krzysztofa Klabona, a oprócz tego sprowadził na swój dwór muzyków włoskich, m.in. Giovanniego Battistę Cocciolę (1598–99), Tarquinia Merulę (1621–25), czy słynącego z twórczości madrygałowej Lucę Marenzina (1553 lub 1554–1599). W nowo powstałej włoskiej kapeli Zygmunta III na początku jej istnienia zdecydowanie dominowali muzycy przybyli z Wiecznego Miasta.

Jego syn Władysław IV cenił sobie twórczość pochodzących z Gdańska kompozytorów Kaspara

Förstera jr. i Paula Seiferta, organisty kościoła mariackiego w Gdańsku. Kapelmistrzem na jego dworze był Marco Scacchi. Jednak najszerszej znanym w Europie kompozytorem polskim epoki baroku był bez wątpienia Marcin Mielczewski. Jego utwory grano w ośrodkach niemieckich, w Danii, Gdańsku, na Śląsku, Morawach, Słowacji, Ukrainie, w Rosji i przypuszczalnie nawet w Paryżu. Początkowo związany był z dworem i kapelą władysławowską, a następnie w latach 1644/45 działał jako kapelmistrz na dworze Karola Ferdynanda, królewskiego brata i biskupa płockiego.

W latach 1624–1625 królewicz Władysław odbył tzw. Grand Tour, odwiedzając m.in. takie miasta jak Bruksela, Wiedeń, Mediolan, Florencja, Rzym, Wenecja czy Mantua. Przykładał niezwykłą wagę do muzycznej oprawy swoich wizyt. Interesowały go wszystkie nowe trendy muzyczne, wszelkie nowinki. Chętnie słuchał koncertów, spektakli operowych, oglądał przedstawienia baletowe, przysłuchiwał się muzycznym oprawom mszy. Niemal normą było organizowanie dla niego przez władców, a także papieża specjalnych koncertów i spektakli z udziałem najwybitniejszych muzyków i śpiewaków epoki. Można zaryzykować powiedzenie, że muzyka stanowiła dla niego treść życia, a w każdym razie niezwykle istotny jego element. Z wyprawy przywiózł do kraju operę włoską, na potrzeby której kazał przebudować wnętrza Zamku Królewskiego, tworząc tym samym pierwszy na północ od Alp tego typu teatr operowy. Był nie tylko amatorem muzyki. Był jej znawcą i koneserem. Dowodem na to może być chociażby, nieudana ze względu na wiek kompozytora, próba nakłonienia Claudia Monteverdiego do przeniesienia się do Warszawy. Z czasem wysunął Warszawę nie tylko przed wszystkie europejskie ośrodki operowe – nie wyłączając Wiednia i Paryża – ale postawił ją w jednym rzędzie z najwybitniejszymi scenami samych Włoch.

W ofercie koncertowej Zamku Królewskiego znajdują Państwo najlepszych wykonawców – zespół Narodowego Forum Muzyki pod kierunkiem Andrzeja Kosendiaka, Zespół Męski Gregorianum pod kierunkiem Bereniki Jozajtis, LUTEDUO PLUS pod kierunkiem Antona Biruli, zespół HARMONIA SACRA pod kierunkiem Marcina Szelesta, zespół instrumentalno-wokalny oraz Chór Collegium Musicum UW pod kierunkiem Lilianny Stawarz, zespół Polskiej Opery Królewskiej, zespół La Stagione Armonica z Włoch oraz niezwykle ciekawy repertuar, na który złożą się utwory takich kompozytorów, jak: Marcin Mielczewski, Bartłomiej Pękiel, Franciszek Lilius, Marcin Paligon, Walentyn Gawara, Jakub Polak, Luca Marenzio, Marco Scacchi, Tarquinio Merula, Annibale Orgas, Asprilio Pacelli, Giovanni Francesco Anerio, Bernardino Terzago, Diomedes Cato, Francesco Maffon, Michelangelo Galilei, Valentinus Greff Bakfark, Giovanni Battista Cocciola, Paul Siefert, Kaspar Förster, Claudio Monteverdi, Alessandro Scarlatti.

Aleksandra Buszta-Bąk

Archiwum wydarzeń:

Cykl wykładów *Rok Wazowski*

Wokół królewskiego dworu – warsztaty dla dzieci

24 lutego 2019 r. – *Szwedzi w Warszawie* – dzień atrakcji towarzyszący wystawie *Król się żeni!* "Rolka sztokholmska" – skarb Zamku Królewskiego w Warszawie

4 marca 2019 r. – *Sztuka w służbie Wazów* – sesja naukowa towarzysząca obchodom Roku Wazowskiego 2019

- 10 marca** 2019 r. – Koncert towarzyszący wystawie *Król się żeni! "Rolka sztokholmska"* – skarb Zamku Królewskiego w Warszawie
- 5 lutego – 10 marca** 2019 r. – *Król się żeni! "Rolka sztokholmska"* – skarb Zamku Królewskiego w Warszawie – wystawa
- 27 kwietnia** 2019 r. – *Władysław IV i jego dwór* – dzień atrakcji
- 10 maja** 2019 r. – *Kobiety świat na dworze Wazów. Królowe, królowny i królewski fraucymer* – sesja naukowa
- 11 maja** 2019 r. – Uroczyste otwarcie Ogrodu Dolnego
- 26 maja** 2019 r. – Koncert z cyklu *Rok Wazowski*
- 31 maja** 2019 r. – Spotkanie z cyklu *Cztery pory roku przy świecach*
- 9 czerwca** 2019 r. – Koncert towarzyszący wystawie *Rządzić i olśniewać. Klejnoty i jubilerstwo w Polsce w XVI i XVII w.*
- 12–13 czerwca** 2019 r. – *Rządzić i olśniewać. Biżuteria w Polsce – nowożytność i czasy nowsze* – sesja naukowa
- 28 czerwca** 2019 r. – Zajęcia edukacyjne z audiodeskrypcją na żywo i tyflografiką towarzyszące wystawie *Rządzić i olśniewać. Klejnoty i jubilerstwo w Polsce w XVI i XVII wieku*
- 19 lipca** 2019 r. – Zajęcia edukacyjne z audiodeskrypcją na żywo i tyflografiką towarzyszące wystawie *Rządzić i olśniewać. Klejnoty i jubilerstwo w Polsce w XVI i XVII wieku*
- 14 września** 2019 r. – *Wjazd Cecylii Renaty do Warszawy* – dzień atrakcji
- 20 września** 2019 r. Sesja naukowa *Wazowie i Literaci. W kręgu mecenatu, polityki i życia prywatnego*
- 19 października** 2019 r. – PUZZLE NA PLAC! Układamy *Rolkę sztokholmską*
- 16 listopada** 2019 r. – "Rozgrywka o Tron" – gra miejska
- 14–21 listopada** 2019 r. – "Zaginione Klejnoty Wazów" – pokój zagadek
- 22 listopada** 2019 r. – Jesienny wieczór przy świecach na wazowskim zamku
- do **30 listopada** 2019 r. – "Otwórz Skarbiec Wazów" – gra miejska